

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка

Філософський факультет
Кафедра політології

Затверджено

На засіданні кафедри політології
філософського факультету
Львівського національного університету імені Івана
Франка
(протокол № 1 від 26 серпня 2022 р.)

Завідувач кафедри проф. Романюк А.С.

**Силабус з навчальної дисципліни
«Електронне врядування та цифрова держава»,
що викладається в межах ОПП «Політологія»
другого (магістерського) рівня вищої освіти для здобувачів
зі спеціальності 052 «Політологія»**

Львів – 2022

Назва дисципліни	Електронне врядування та цифрова держава
Адреса викладання дисципліни	м. Львів, Львівський національний університет імені Івана Франка, вул. Університетська 1, 79000
Факультет та кафедра, за якими закріплена дисципліна	Філософський факультет, кафедра політології
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» Спеціальність 052 «Політологія»
Викладачі дисципліни	Була Світлана Петрівна, кандидат політичних наук, доцент кафедри політології ЛНУ ім. І. Франка
Контактна інформація викладачів	Електронна адреса: svitlana.bula@lnu.edu.ua Сторінка викладача: https://filos.lnu.edu.ua/employee/8025 Місце знаходження: Львів, Львівський національний університет імені Івана Франка, вул. Університетська 1, ауд. 206
Консультації з питань навчання по дисципліні відбуваються	Щосереди: 15.00-16.20 год. (кафедра політології, вул. Університетська, 1, ауд. 206) та у день проведення лекцій/практичних занять. Також можливі он-лайн консультації через засоби віддаленого відео- й аудіозв'язку та емейлінг на електронну адресу викладача.
Сторінка дисципліни	https://filos.lnu.edu.ua/course/elektronne-vriaduvannia
Інформація про дисципліну	Навчальна дисципліна «Електронне урядування та цифрова держава» є дисципліною внутрішньої спеціалізації «Міжнародні політичні процеси» і складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістра спеціальності 052 - Політологія, яка викладається в 2-му семестрі в обсязі 4 кредитів, 120 годин і підсумковим (іспит) контролем і оцінюють у 100 балів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS)
Коротка анотація дисципліни	Курс розроблено таким чином, щоб надати учасникам необхідні знання, обов'язкові для того, щоб самостійно аналізувати можливості та особливості запровадження системи електронного урядування як нової форми взаємодії влади і суспільства для підвищення якості публічно-управлінських послуг на всіх рівнях влади, а це, в свою чергу, розширює можливості участі громадян в управлінні державою. А також проаналізувати перехід від індустріальної епохи й аналогових технологій до епохи знань і творчості, що характеризується цифровими технологіями та інноваціями у різних сферах життя. Тому у курсі представлено як огляд теоретико-методологічних підходів до вивчення електронного урядування, так і інструментів, які потрібні реалізації е-урядування та функціонування цифрової держави.
Мета та цілі дисципліни	Метою вивчення нормативної дисципліни «Електронне урядування та цифрова держава» є ознайомити студентів з основними сучасними теоріями та практикою державного управління, методами електронного урядування; виокремити декілька етапів становлення теорії комунікації та електронного врядування; розглянути структура та методи електронного урядування, складові його інформаційно-технологічної інфраструктури; проаналізувати зарубіжний та національний досвід використання електронного урядування, його нормативно-правову базу; питання підвищення якості (особливо за критеріями скорочення

	<p>термінів надання послуг і підвищення прозорості відповідних процесів, а також залучення клієнтів-громадян до оцінювання якості послуг за допомогою мережевих ресурсів Інтернету); проаналізувати нові можливості для перепроєктування організаційних структур і процедур, зокрема щодо спілкування із зовнішніми зацікавленими сторонами. Формування у студентів професійних компетентностей, які сприятимуть їхньому вмінню використовувати різноманітні елементи електронної демократії та можливості цифрової трансформації суспільства в повсякденному житті.</p>
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p><u>Основна література:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Правовий вимір державної інформаційної політики України в умовах глобальних викликів: монографія / Кресіна І.О., Горбатенко В.П., Коваленко А.А., Стойко О.М., Явір В.А., Батанова Н.М., Кукуруз О.В., Тарасюк В.М., Ходаківський М.Д. / за ред. І.О. Кресіної. Київ: Інститут держави і П68 права ім. В.М. Корецького НАН України, 2018. 282 с. 2. Електронне урядування : підручник / [авт. кол. : В. П. Горбулін, Н. В. Грицяк, А. І. Семенченко, О. В. Карпенко та ін.] ; за заг. ред. проф. Ю. В. Ковбасюка ; [наук. ред. проф. Н. В. Грицяк, проф. А. І. Семенченка]. – К. : НАДУ, 2014. – 352 с. 3. Електронне урядування та електронна демократія : навч. посіб. : у 15 ч. / за заг. ред. А. І. Семенченка, В. М. Дрешпака. Київ, 2017. Ч. 1: Вступ до курсу. 4. Митко А. М. Інформаційна демократія: реалії та виклики часу : [монографія] / Антоніна Миколаївна Митко. – Луцьк : Вежа-друк, 2014. – 400 с 5. Концептуальні засади електронного урядування та електронної демократії / [В. Я. Малиновський, Н. В. Грицяк, А. І. Семенченко]. Київ : ФОП Москаленко О. М., 2017. 70с. 6. Електронне урядування та електронна демократія: навч. посіб.: у 15 ч. / за заг. ред. А.І. Семенченка, В.М. Дрешпака. – К., 2017. Частина 9: Електронний документообіг. Реінжиніринг адміністративних процесів в органах публічної влади / [С.П. Кандзюба, Р.М. Матвійчук, Я.М. Сидорович, П.М. Мусієнко]. – К.: ФОП Москаленко О. М., 2017. – 64 с. 7. .Електронне урядування. Інформатизація державного управління : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Ю. Г. Машкаров [та ін.] ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; Харків. регіон. ін-т держ. упр. – Х. : Вид-во ХарРІДУ НАДУ “Магістр”, 2017. 262 с. 8. Електронне урядування та електронна демократія : навч. посіб. : у 15 ч. / за заг. ред. А. І. Семенченка, В. М. Дрешпака. Київ, 2017. Ч. 1: Вступ до курсу. Концептуальні засади електронного урядування та електронної демократії / [В. Я. Малиновський, Н. В. Грицяк, А. І. Семенченко]. Київ : ФОП Москаленко О. М., 2017. 70 с. <p><u>Додаткова література та інтернет джерела:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Берназюк О. О. Електронне урядування як особлива форма публічного управління: поняття та проблеми запровадження.

- Наук. вісник Ужгород. нац. ун-ту. Серія Право. 2019. Вип. 55. Том 2. С. 32–35.
2. Литвинов О. М. (2020) Діджиталізація на порозі цифрового дахау. Держава і злочинність. Нові виклики в епоху постмодерну. Харків, с. 170–172 URL: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/9635>
  3. Погребняк І. Є. Електронний уряд (e-government) і електронне урядування (e-governance): поняття та принципи функціонування. – URL: <https://ndipzir.org.ua/wp-content/uploads/2014/10/Pogrebnyak7.pdf>
  4. Берназюк О. О. Електронне урядування як особлива форма публічного управління: поняття та проблеми запровадження. Наук. вісник Ужгород. нац. ун-ту. Серія Право. 2019. Вип. 55. Том 2. С. 32–35.
  5. Е-урядування – ключ до реформ в Україні / Державне агентство з питань електронного урядування відзвітувало про досягнення та плани електронного урядування. // Galinfo. 2019. 30 січ. URL https://galinfo.com.ua/articles/euryaduvklyuch_do_reform_v_ukraini_307_023.html
  6. Остапенко М. Політична комунікація та інші чинники інформаційної демократії. – URL: https://ipiend.gov.ua/wp-content/uploads/2018/08/ostapenko_politychna.pdf
  7. Вітчизняний і зарубіжний досвід впровадження електронного урядування / За заг. ред. Чукут С.А., Загвойської О.В. // 36. матеріалів наук.8практ. конф. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України — К.: Майкрософт, 2008. — 136 с. — [Електронний ресурс]. — URL http://ktpu.kpi.ua/?page_id=4160
  8. Кращі практики впровадження електронного урядування: зарубіжний досвід / За заг. ред.: С.А. Чукут, О.В. Загвойської. — К., 2010. — 144 с. URL http://ktpu.kpi.ua/?page_id=4160
  9. Про схвалення Концепції розвитку електронного урядування в Україні : розпорядження Кабінету Міністрів України від 13 грудня 2010 р. № 2250-р. – URL <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2250-2010-%D1%80>
  10. Міхровська М. Цифрове урядування як новий рівень взаємодії держави та суспільства. – Режим доступу: http://www.lsej.org.ua/7_2020/72.pdf
  11. Клименко І. В. Технології електронного урядування : навч. посіб. / І. В. Клименко, К. О. Линьов. – К. : Вид-во ДУС, 2006. – 225 с.
  12. Семенченко А. І. Теоретико-методологічні засади інституалізації державного управління у сфері електронного урядування / А. І. Семенченко, А. В. Журавльов. URL <http://www.academy.gov.ua/ej/ej14/txts/Semenchenko.pdf>
  13. Чукут С.А. Тенденції та проблеми впровадження електронного урядування в Україні // "Сучасні проблеми управління: виклики інформаційної епохи. Матеріали VII Міжнародної науково8практичної конференції студентів, аспірантів та молодих вчених" (Київ, 2013 р.) — К.: НТУУ "КПІ", 2013. — 176 с. URL http://ktpu.kpi.ua/?page_id=4160I

14. Інформаційна складова державної політики та управління: монографія / заг. ред. Грицяк Н. В. Нац. акад. держ. упр. при Президентіві України, каф. інформ. політики та електрон. урядування. Київ: К.І.С., 2015. С. 49.
15. Блынова Г. Правові засади використання електронних інформаційних ресурсів в концепції цифрової держави // Проблеми сучасних трансформацій. Серія: право, публічне управління та адміністрування, 2021 № 2 – URL https://reicst.com.ua/pmtl/article/view/issue_2_2021_12
16. Уманцев Ю, Косарев Т. Електронне урядування в умовах цифровізації суспільного розвитку // Державне управління, 2020, № 1 (69) – URL http://www.pa.stateandregions.zp.ua/archive/1_2020/19.pdf
17. Махначова Н. М. Е-демократія як інструмент розвитку громадянського суспільства та ефективного партнерства в публічній сфері // Державне управління : удосконалення та розвиток. 2018. № 10. URL : http://www.dy.nayka.com.ua/pdf/10_2018/25.pdf.
18. Перелік відкритих баз даних / Офіційне вид. ДФСУ. URL : <http://www.visnuk.com.ua/uk/news/100010501-perelik-vidkritikh-baz-danikh>
19. Про електронні довірчі послуги : Закон України від 5 жовт. 2017 р. № 2155-VIII / Верховна Рада України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19>.
20. Про електронні документи та електронний документообіг : Закон України від 22 трав. 2003 р 851-IV / Верховна Рада України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15>
21. Про схвалення Концепції розвитку електронного урядування в Україні: розпорядження КМУ від 20 верес. 2017 р. № 649-р. URL : <https://www.kmu.gov.ua/npas/250287124>.
22. Система електронної взаємодії органів виконавчої влади (СЕВ ОВВ). URL : <http://dir.gov.ua/sistema-elektronnoyi-vzayemodiyi-organ/>
23. У всьому Кабміні електронний документообіг повністю почне працювати до 1 липня. URL : <https://ua.interfax.com.ua/news/general/639124.html>.
24. Україна в міжнародних рейтингах // E-UKRAINE : портал розвитку ІКТ та е-урядування. URL : <https://eukraine.org.ua/ua/news/ukrayina-v-mizhnarodnih-rejtingah>.
25. ЦНАПи для громадян та бізнесу // Єдиний державний портал адміністративних послуг. URL : <https://my.gov.ua/info/news/207/details>.
26. Velamala Ranga Rao Improving Government to Employee (G2E) Services through Mobile Technology – A Survey (2017) // International Journal of Computer Applications (0975 – 8887) Vol. 168. No. 6, June 2017 p. 35. URL : <https://www.ijcaonline.org/archives/volume168/number6/rao-2017-ijca-914472.p>

	<p>27. UN global e-government survey 2014 (2014) : E-government for the future we want // E-government survey. UN. N. Y., 2014. 284 p. 35 URL : https://publicadministration.un.org/egovkb/Portals/egovkb/Documents/un/2014-Survey/E-Gov_Complete_Survey-2014.pdf</p> <p>28. UN global e-government survey 2016: E-government in support of sustainable development // E-government survey/ UN. N. Y., 2016. 242 p. URL : http://workspace/unpan.org/sites/Internet/Documents/UNPAN96407.pdf.</p> <p>29. Була С.П. Популізм як стратегія політичної маніпуляції масовою людиною в епоху постправди /О.І.Свідерська, С.П.Була // Наукове видання «Регіональні студії» Ужгородський національний університет. Видавничий дім «Гельветика», 2020 Вип. № 24, с. 18-23</p> <p>30. Була С. Соціальні мережі як інструмент політичної маніпуляції / Була С., Свідерська О.// Науковий журнал «Politicus» Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського. Одеса 2020. Вип. № 4, с.</p> <p>31. Була С. Інформаційно-комунікативний складник у стратегічному управлінні центральних органів виконавчої влади: світові та українські практики / Світлана Була, Соломія Шваничич// Вісник Львівського університету. Філософсько-політологічні студії. – м. Львів, - 2021. - Випуск 39, - с.78-86 – URL: http://www.fps-visnyk.lnu.lviv.ua/archive/39_2021/11.pdf</p> <p>32. Була С. П. Роль цифрових медіа в політичній комунікації /Світлана Була // Освіта і наука у мінливому світі: проблеми та перспективи розвитку. Матеріали III Міжнародної наукової конференції. 26-27 березня 2021 р., м.Дніпро. Частина II. / Наук. ред. О.Ю.Висоцький. – Дніпро: СПД «Охотнік», 2021. – 368 с (особистих с. 11-13) – URL: file:///C:/Users/bulas/Downloads/%D0%A7_2.pdf</p> <p>33. Була С. Політика України у сфері інформаційної безпеки та захисту даних. /Світлана Була // Тези звітної наукової конференції філософського факультету Відп. за випуск Л. Рижак, Н. Жигайло. – Львів, 2022. – Вип. 19. – с.111-114) URL: https://filos.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/02/Tezy-konferentsii-2022.pdf</p>
Тривалість курсу	1 семестр / 120 годин
Обсяг курсу	Загалом 120 годин, зокрема 16 годин лекцій, 16 годин практичних занять і 88 годин самостійної роботи.
Очікувані результати навчання	<p>У результаті успішного проходження курсу студент набуде <i>загальні компетентності</i>:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ЗК03. Здатність розробляти проекти та управляти ними. - ЗК04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. - ЗК06. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). - ЗК08. Здатність спілкуватися іноземною мовою. - ЗК09. Здатність до підготовки рекомендацій і проектів рішень на основі аналізу інформації.

та спеціальні (фахові) компетентності:

- **СК04.** Здатність комплексно аналізувати владу та урядування, політичні системи, інститути та режими, політичні процеси та політичну поведінку у різних контекстах їхнього функціонування і на національному, субнаціональному й наднаціональному рівнях.
- **СК07.** Спроможність ефективно виконувати політико-організаційні, експертно-аналітичні та консультаційні функції на місцевому, національному і міжнародному рівні.
- **СК13.** Володіння навиками й інструментарієм використання процедур електронної демократії і цифрової держави, формування рекомендацій по підвищенню ефективності міжнародних організацій та різних форм політичного менеджменту і маркетингу для досягнення управлінських цілей і забезпечення електронної демократії.

Програмні результати навчання:

- **ПР06.** Критично осмислювати принципи здійснення влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, світової політики та політики окремих країн та регіонів.
- **ПР09.** Критично розуміти та проектувати експерименти в маркетингу і менеджменті політичних кампаній, у тому числі усвідомлюючи еволюцію, сутність, теоретичні засади, принципи, різновиди і функції політичного маркетингу та менеджменту, специфіку і складові функціонування політичного ринку, інформаційно-аналітичної і партійної діяльності, алгоритми діагностики інформаційних подій і процесів, форми, засоби та процедури електронного урядування, прийоми і техніки цифрової держави і загалом ефективного маркетингу й менеджменту у політиці.

Після завершення цього курсу студент буде:

Знати:

1. проблеми та перспективи електронного урядування в Україні та європейських країнах;
2. необхідність комунікативної перебудови діалогу влади і громадськості в Україні.
3. еволюцію моделей комунікативного процесу та електронного урядування;
4. розкрити європейські нормативно-правові вимоги щодо відкритості та комунікації;
5. необхідність комунікативної перебудови діалогу влади і громадськості;
6. можливості застосування цифрових технологій та інновацій в різноманітних сферах життя суспільства

Вміти:

1. аналізувати європейські стандарти та вимоги до здійснення комунікативної політики;
2. налагодження взаємовідносин по лінії «влада – громадськість», що передбачає імплементацію принципів субсидиарності,

	<p>децентралізації, самостійності, свободи об'єднань, транспарентності;</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Аналізувати наближення громадян до ухвалення політичних рішень та забезпечення відповідальності органів влади перед громадськістю за ці рішення; 4. пояснювати причини основних бар'єрів комунікативної взаємодії в Україні. 5. розкрити європейські нормативно-правові вимоги щодо відкритості та комунікації; 6. виявляти можливості цифрової комунікації як інноваційного механізму взаємодії; 7. виокремити компоненти реформування комунікативної політики органів місцевого самоврядування в Україні; 8. використовувати цифрові технології та інновації в різноманітних сферах життя суспільства.
Ключові слова	Електронний уряд, електронна демократія, документообіг, комунікація, комунікативна політика, діалог влади, цифрові технології, діджиталізація
Формат курсу	Очний
Теми	Детально див. Додаток «Схему курсу»
Підсумковий контроль, форма	Залік в кінці семестру
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з «Історія політичної думки», «Політична влада», «Політичні інститути та системи», «Партології», «Державного управління», «Місцевого самоврядування» Вони будуть допоміжними для сприйняття категоріального апарату.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Презентації, лекції, проблемно-пошукове навчання, техніка опрацювання дискусійних питань, семінари, самостійна робота. Навчальні методи: метод проектів та їх презентацій, пояснювально-ілюстративний, усного опитування, активізації навчання.
Необхідне обладнання	Вивчення курсу потребуватиме залучення персонального комп'ютера (принаймні лектором) і мультимедійного проектора. Крім того, бажано, щоби студенти також користувались персональними комп'ютерами. Для курсу не потрібно спеціалізованого програмного забезпечення (хоча воно може використовуватись за бажанням). Тим не менше, потрібне впевнене користування загальноживаними програмами й операційними системами (з метою подання електронних матеріалів – електронна пошта, платформи Microsoft Teams, Zoom, Telegram, Moodle тощо). Також для курсу бажане володіння мінімальними навиками роботи з базами та масивами даних й інформації.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням: практичні/самостійні тощо – 30% семестрової оцінки (максимальна кількість балів – 30); контрольні заміри (модулі) – 20% семестрової оцінки (максимальна кількість балів – 20); залік – 50% семестрової оцінки (максимальна кількість балів – 50). Підсумкова максимальна кількість балів упродовж семестру – 100.

	<p>Письмові та проектні роботи: Очікується, що студенти виконають декілька видів письмових робіт, серед яких есе, презентації та вирішення кейсів.</p> <p>Академічна доброчесність: Очікується, що роботи студентів будуть їхніми оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування і втручання в роботу інших студентів становлять, однак не обмежують прикладів можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак цього є підставою для незарахування тієї або іншої роботи студента викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Відповідно, жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p> <p>Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції та практичні заняття курсу. Студенти повинні інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися всіх термінів, визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених курсом.</p> <p>Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед основних і додаткових.</p> <p>Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані під час робота на семінарських заняттях (виступи, дискусії, обговорення), на модульній контрольній роботі у формі тестування та захист презентації або есе. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.</p> <p>Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p>
<p>Питання до екзамену (чи питання на контрольні роботи)</p>	<p>Орієнтований перелік питань до заліку:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та зміст електронного урядування. 2. Передумови та принципи впровадження електронного урядування. 3. Нормативно-правове забезпечення електронного урядування. 4. Зарубіжний досвід електронного урядування 5. Основні інструменти е-демократії. 6. Сектори та напрями е-демократії. 7. Міжнародні стандарти та принципи побудови інформаційного суспільства. 8. Україна у світовому інформаційному просторі: оцінка рівня розвитку інформаційного суспільства. 9. Інформаційна політика в США 10. Інформаційна політика в країнах Європи 11. Інформаційна політика в авторитарних країнах. 12. Інформаційна політика України та Ізраїлю в умовах війни 13. Державна політика і управління розвитком інформаційного суспільства.

	<ol style="list-style-type: none"> 14. Державне регулювання доступу до публічної інформації в Україні. 15. Міжкультурні фактори в інформаційному суспільстві. 16. Складові інформаційно-технологічної інфраструктури електронного урядування 17. Системи інформаційних ресурсів електронного урядування 18. Сучасний інформаційно-комунікативний інструментарій підвищення ефективності надання послуг. 19. Поняття Смарт-Сіті та особливості його впровадження 20. Сучасні підходи до впровадження Е-урядування на місцевому рівні 21. Електронний документообіг у діяльності органів виконачої влади та органів місцевого самоврядування 22. Національні програми в розбудові сучасного електронного урядування 23. Захист інформації в електронному урядуванні 24. Електронні послуги: поняття, характеристика, класифікація. 25. Розроблення та впровадження порталів послуг органів влади 26. Надання електронних муніципальних послуг 27. Інформаційні виборчі технології, їх роль у формуванні представницьких органів влади. 28. Основні види інформаційних виборчих технологій та форми їх реалізації. 29. Діджиталізація в різноманітних сферах життя: плюси та мінуси
Опитування	<p>Анкету-оцінку для оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.</p>

Додаток. Схема курсу “Електронне урядування та цифрова держава”

Тиж. / год	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)	Література / Ресурси в інтернеті	Завдання, год.	Термін виконання
1-2 4 год.	Тема 1. Інформаційна демократія: теорії, поняття та механізми реалізації. Інформаційна демократія: структура, функції завдання. Моделі інформаційної демократії. Політична комунікація та інші чинники інформаційної демократії	Лекція, презентація, дискусія – 2 год. Семинар, групова робота, дискусія, тьюторство – 2 год. Самостійна робота, доповідь, бесіда, обговорення – 11 год.	1.Митко А. М. Інформаційна демократія: реалії та виклики часу : [монографія] / Антоніна Миколаївна Митко. – Луцьк : Вежа-друк, 2014. – 400 с 2.Концептуальні засади електронного урядування та електронної демократії / [В. Я. Малиновський, Н. В. Грицяк, А. І. Семенченко]. Київ : ФОП Москаленко О. М., 2017.70с. 3.Електронне урядування та електронна демократія: навч. посіб.: у 15 ч. / за заг. ред. А.І. Семенченка, В.М. Дрешпака. – К., 2017. Частина 9: 4.Електронний документообіг. Реінжиніринг адміністративних процесів в органах публічної влади / [С.П. Кандзюба, Р.М. Матвійчук, Я.М. Сидорович, П.М. Мусієнко]. – К.: ФОП Москаленко О. М., 2017. – 64 с.	Опрацювання додаткової літератури до теми. Підготувати доповідь та дискусії по питаннях теми 11 год.	1-2 тиждень
3-4 4 год.	Тема 2. Електронне урядування: поняття, принципи основні напрями застосування інформаційно-комунікативних технологій в управлінні. Принципи реалізації електронного урядування на місцевому рівні. Доступ до публічної інформації	Лекція, презентація, дискусія – 2 год. Семинар, групова робота, дискусія, тьюторство – 4 год. Самостійна робота, доповідь, бесіда, обговорення – 11 год.	1.Електронне урядування : підручник / [авт. кол. : В. П. Горбулін, Н. В. Грицяк, А. І. Семенченко, О. В. Карпенко та ін.]; за заг. ред. проф. Ю. В. Ковбасюка; [наук. ред. проф. Н. В. Грицяк, проф. А. І. Семенченка]. – К. : НАДУ, 2014. – 352 с. 2.Про схвалення Концепції розвитку електронного урядування в Україні : розпорядження Кабінету Міністрів України від 13 грудня 2010 р. № 2250-р. – URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2250-2010-%D1%80#Text . 3.Голобуцький О. П. Електронний уряд / О. П.Голобуцький, О. Б. Шевчук. – К. : Атлант UMS, 2002. – 173 с. 4.Демкова М. Електронне урядування – запорука прозорості та ефективності влади /М. Демкова // Юрид. журн. – 2007. – № 3 (57). – С. 124–126 5.Про схвалення Концепції розвитку електронного урядування в Україні: розпорядження Кабінету Міністрів України від 20.09.2017 р. № 649-р. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/649-2017-%D1%80#Text 6.Берназюк О. О. Електронне урядування як особлива форма публічного управління: поняття та проблеми запровадження. Наук. вісник Ужгород. нац. ун-ту. Серія Право. 2019. Вип. 55. Том 2. С. 32–35. 7.Е-урядування – ключ до реформ в Україні / Державне агентство з питань електронного урядування відзвітувало про досягнення та плани електронного урядування. // Galinfo. 2019. 30 січ. URL: https://galinfo.com.ua/articles/euryaduvannya_klyuch_do_reform_v_ukraini_307023.html	Опрацювання додаткової літератури до теми. Підготувати доповідь та дискусії по питаннях теми 11 год	3-4 тиждень

5-6 4 год.	<p>Тема 3. Нормативно-правове забезпечення електронного урядування.</p> <p>Процес становлення і особливості правового регулювання інформаційної політики та електронного урядування в Україні. Національні програми в розбудові сучасного електронного урядування</p>	Лекція, презентація, дискусія – 2 год. Семінар, групова робота, дискусія, тьюторство – 4 год. Самостійна робота, доповідь, бесіда, обговорення – 11 год.	<p>1.Про електронні довірчі послуги : Закон України від 5 жовт. 2017 р. № 2155-VIII / Верховна Рада України. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19.</p> <p>2.Про електронні документи та електронний документообіг : Закон України від 22 трав. 2003 р 851-IV / Верховна Рада України. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15</p> <p>3.Про схвалення Концепції розвитку електронного урядування в Україні: розпорядження КМУ від 20 верес. 2017 р. № 649-р. URL : https://www.kmu.gov.ua/npas/250287124.</p> <p>4.Система електронної взаємодії органів виконавчої влади (СЕВ ОБВ). URL : http://dir.gov.ua/sistema-elektronnoyi-vzavemodiyi-organ/</p> <p>5.У всьому Кабміні електронний документообіг повністю почне працювати до 1 липня. URL : https://ua.interfax.com.ua/news/general/639124.html.</p> <p>6.Про Рекомендації парламентських слухань на тему: «Законодавче забезпечення розвитку інформаційного суспільства в Україні»: Постанова Верховної Ради України від 3 липня 2014 р. № 1565-VII // Відомості Верховної Ради України. 2014. № 33. Ст.1163.</p> <p>7.Про схвалення Стратегії розвитку інформаційного суспільства в Україні: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 15 травня 2013 р. № 386-р. URL:http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/386-2013-%D1%80</p> <p>8.Про захист персональних даних: Закон України від 1 червня 2010 р. № 2297-VI // Відомості Верховної Ради України. 2010. № 34. Ст. 481.</p> <p>9.Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13 січня 2011 р. № 2297-VI // Відомості Верховної Ради України. 2011. № 32.Ст. 314. (Посилання на Закон: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#Text)</p>	Опрацювання додаткової літератури до теми. Підготувати доповідь та дискусії по питаннях теми 11 год	5-6 тиждень
7-8 4 год.	<p>Тема 4. Зарубіжний досвід реалізації інформаційної політики.</p> <p>Інформаційна політика в США та країнах Європи. Національні особливості Японії, Південної Кореї, Індії, Сінгапуру в процесі реалізації інформаційної політики. Інформаційна політика в авторитарних країнах</p>	Лекція, презентація, дискусія – 2 год. Семінар, групова робота, дискусія, тьюторство – 4 год. Самостійна робота, доповідь, бесіда, обговорення – 11 год.	<p>1.Остапенко М. Політична комунікація та інші чинники інформаційної демократії. – URL: https://ipiend.gov.ua/wp-content/uploads/2018/08/ostapenko_politychna.pdf</p> <p>2.Радченко О. Чинники впливу інтернет-комунікацій на політичну взаємодію. – URL: http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/1221/Radchenko.pdf?sequence=1&isAllowed=y</p> <p>3.Європейський досвід нормативно-проектного забезпечення розвитку інформаційного суспільства: висновки для України: Аналітична доповідь / Національний інститут стратегічних досліджень. Київ, 2014. URL: http://www.niss.gov.ua/content/articles/files/Gnatyuk-59546.pdf</p> <p>4.Пахнін Л. М. Особливості державної інформаційної політики в розвинених країнах світу // Теорія та практика державного управління. 2014. Вип. 4. С. 414 – 422.</p> <p>5.Шатун В. Т. Державна інформаційна політика країн Центрально-Східної Європи у процесі євроатлантичної та європейської інтеграції //</p>	Опрацювання додаткової літератури до теми. Підготувати доповідь та дискусії по питаннях теми 11 год	4 тиждень

			<p>Наукові праці Чорноморського державного університету імені Петра Могили. Серія Політологія. 2013. Т. 212. № 200. С. 123–130.</p> <p>6. Brown T. C. The right to know ... Or not: The Freedom of Information Act, 1955-1974 // Provenance, Journal of the Society of Georgia Archivists. 2016. vol. 33. no. 2. P. 126.</p> <p>7. Гурковський В. Зарубіжний досвід формування інформаційного суспільства: перспективи адаптації в Україні // Публічне управління: теорія та практика. 2010. № 2. URL: http://www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/putp/2010-2/</p> <p>8. Разіцький В. Інформаційна політика США в ХХ ст.: становлення та розвиток // Вісник Київського національного ун-ту імені Тараса Шевченка. Серія Історія. 2008. Вип. 94 –95. С. 48.</p> <p>9. Агресія Російської Федерації проти України: проблеми оптимізації державного управління та системи національної безпеки. Експертно-аналітична доповідь / П. П. Гай-Нижник (керівник проекту, упоряд. і наук. ред.); авт. кол.: П. П. Гай-Нижник, Л. Л. Залізняка, І. Й. Краснодемська, Ю. С. Фігурний, О. А. Чирков, Л. В. Чупрій. Київ: «МП Леся», 2016. С. 14.</p> <p>10. Гіденс Е. Нестримний світ: як глобалізація перетворює наше життя / пер. з англ. Н. Поліщук. Київ: Альтпрес, 2004. С. 89.</p> <p>11. The war in Ukraine: Lessons for Europe / Pabriks A., Kudors A. Riga: The Centre for East European Policy Studies. University of Latvia, 2015. 240 p.; Thiele R. D. Crisis in Ukraine – The emergence of hybrid warfare // ISPSW Strategy Series: Focus on Defense and International Security. 2015. Issue 347. P. 1-13.</p>		
9-10 4 год.	<p>Тема 5. Україна в світовому інформаційному просторі. Реалізація інформаційної демократії та електронного врядування в Україні. Майбутнє інформаційної демократії в Україні</p>	<p>Лекція, презентація, дискусія – 2 год. Семінар, групова робота, дискусія, тьюторство – 4 год. Самостійна робота, доповідь, бесіда, обговорення – 11 год.</p>	<p>1. Парахонський Б.О., Яворська Г.М. Зовнішня політика України в умовах кризи міжнародного безпекового середовища: аналіт. доп. Київ: НІСД, 2015. С. 293.</p> <p>2. Донбас і Крим: ціна повернення: монографія / за заг. ред. В.П. Горбуліна, О.С. Власюка, Е.М. Лібанової, О.М. Ляшенко. Київ: НІСД, 2015. С. 89.</p> <p>3. Гурковський В. І. Державне управління розбудовою інформаційного суспільства в Україні (історія, теорія, практика): монографія. Київ: Науковий світ, 2010. 395 с.</p> <p>4. Мельник М. В. Стратегічні напрями інформаційної політики Скандинавських країн: досвід для України // Актуальні проблеми державного управління. 2011. № 2. С. 416–423.</p> <p>5. Міхровська, М. (2020) Цифрове урядування: поняття та особливості становлення в Україні. Збірник наукових праць та бізнесу // Єдиний державний портал адміністративних послуг. URL : https://my.gov.ua/info/news/207/details</p>	<p>Опрацювання додаткової літератури до теми. Підготувати доповідь та дискусії по питаннях теми 11 год</p>	9-10 тиждень

			<p>6.Була С. П. Роль цифрових медіа в політичній комунікації /Світлана Була // Освіта і наука у мінливому світі: проблеми та перспективи розвитку. Матеріали III Міжнародної наукової конференції. 26-27 березня 2021 р., м.Дніпро. Частина II. / Наук. ред. О.Ю.Висоцький. – Дніпро: СПД «Охотнік», 2021. – 368 с (особистих с. 11-13) – URL: file:///C:/Users/bulas/Downloads/%D0%A7_2.pdf</p>		
11-12 4 год.	<p>Тема 6. Діджиталізація в різноманітних сферах життя: плюси та мінуси. Інформаційні виборчі технології у формуванні органів представницької влади. Концепція «розумного міста» світовий та український досвід. Інформаційної трансформації України: перспективита загрози</p>	<p>Лекція, презентація, дискусія – 2 год. Семінар, групова робота, дискусія, тьюторство – 4год. Самостійна робота, доповідь, бесіда, обговорення – 11 год.</p>	<p>1.Краснопольська Т. М., Милосердна І. М. (2020) Компоненти електронної демократії в умовах переходу до електронного правління. <i>Актуальні проблеми політики</i>. Вип. 66 с. 62–63</p> <p>2.Литвинов О. М. (2020) Діджиталізація на порозі цифрового дахау. <i>Держава і злочинність. Нові виклики в епоху постмодерну</i>. Харків, с. 170–172 URL: http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/9635</p> <p>3.Малишко Д. (2020) Зеленському потрібно займатися іміджем заради існування України – Саймон Анхольт. Чому національний брендинг дуже важливий для України. Інтернет-видання «Апостроф» URL: https://apostrophe.ua/ua/article/society/2020-02-02/zelenskomu-nujno-zanyatsya-imidjem-radisuschestvovaniyaukrainiyi---saymon-anholt/30692?amp</p> <p>4.Готун А. М. Використання нових інформаційних технологій у виборчому процесі: світовий досвід і практика застосування в Україні [Електронний ресурс] / А. М. Готун. – Режим доступу : http://vuzlib.com/content/view/1269/89/</p> <p>5.Бунецький Л. Л. Інституційні іновачії періоду демократичного транзиту України [Електронний ресурс] / Л. Л. Бунецький. – Режим доступу : http://www.nbu.gov.ua/portal/natural/vknu/FP/2010_97/p_042_047.pdf</p> <p>6.Електронне голосування як елемент електронної демократії, або Чого прагне міська влада? [Електронний ресурс] // Ресурсний центр «Гурт». – Режим доступу: http://gurt.org.ua/articles/9207/</p>	<p>Опрацювання додаткової літератури до теми. Підготувати доповідь та дискусії по питаннях теми 11 год</p>	11-12 тиждень
13-14 4 год.	<p>Тема 7. Захист інформації в інформаційній політиці електронному врядуванні. Основні чинники впливу на інформаційну політику держави. Методи протидії інформаційним</p>	<p>Лекція, презентація, дискусія – 2 год. Семінар, групова робота, дискусія, тьюторство – 4год. Самостійна робота, доповідь, бесіда, обговорення – 11 год.</p>	<p>1.Галамба М. Інформаційна безпека України: поняття, сутність та загрози [Електронний ресурс] / М. Галамба, В. Петрик // Юридичний журнал. – Режим доступу : http://www.justinian.com.ua/article.php?id=2463</p> <p>2.Російська пропаганда нарощує свій вплив у соцмережах. URL: https://imi.org.ua/news/rosijska-propahanda-naroschuje-svij-vplyv-u-sotsmerezah-zvit-rady-evropy-i19124</p> <p>3.Парламентская ассамблея приняла проект резолюции по дезинформации. URL: https://news.liga.net/politics/news/parlamentskaya_assambleya_prinyala_proekt_rezolyutsii_po_dezinformatsii</p>	<p>Опрацювання додаткової літератури до теми. Підготувати доповідь та дискусії по питаннях теми 11 год</p>	13-14 тиждень

	впливам зовнішніх суб'єктів		<p>4. Закон України “Про інформацію” <i>[Електронний ресурс]</i> // Законодавство України. Верховна Рада України. - Документ 2657-XII ВР, - Редакція від 01.01.2022, підстава - 1089-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text</p> <p>5. Захист персональних даних: Правове регулювання та практичні аспекти: науково-практичний посібник. <i>[Електронний ресурс]</i> / Бем М. В., Городиський І. М., Саттон Г., Родіоненко О. М. / – Київ – К.І.С. – 2015. – 220 с. URL: https://rm.coe.int/168059920c</p> <p>6. Кібербезпека як важлива складова всієї системи захисту держави <i>[Електронний ресурс]</i> // Офіційний веб сайт Міністерства оборони України. URL: https://www.mil.gov.ua/ukbs/kiberbezpeka-yak-vazhliva-skladova-vsiei-sistemi-zahistu-derzhavi.html</p> <p>7. Була С. Політика України у сфері інформаційної безпеки та захисту даних. /Світлана Була // Тези звітної наукової конференції філософського факультету Відп. за випуск Л. Рижак, Н. Жигайло. – Львів, 2022. – Вип. 19. – с.111-114) URL: https://filos.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/02/Tezy-konferentsii-2022.pdf</p>		
15-16 4 год.	<p>Тема 8. Менеджмент комунікацій та маркетинг послуг в системі електронного врядування.</p> <p>Інформаційний маркетинг електронного врядування. Прийняття управлінських рішень як інформаційний процес..</p>	<p>Лекція, презентація, дискусія – 2 год.</p> <p>Семінар, групова робота, дискусія, тьюторство – 4 год.</p> <p>Самостійна робота, доповідь, бесіда, обговорення – 9 год.</p> <p>Підсумковий модульний контроль</p>	<p>1. Бебик В. М. Інформаційно комунікаційний менеджмент у глобальному суспільстві: психологія, технології, техніка публік рилейшнз : [моногр.] / В. М. Бебик. – К. : МАУП, 2005. – 440 с.</p> <p>2. Бельська Т. В. Демократичний транзит: специфічна риса сучасного суспільно-політичного процесу. URL: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc.../09.pdf</p> <p>3. Електронне урядування та електронна демократія: навч. посіб.: у 15 ч. / за заг. ред. А.І. Семенченка, В.М. Дрешпака. – К., 2017. Частина 9: Електронний документообіг. Реінжиніринг адміністративних процесів в органах публічної влади / [С.П. Кандзюба, Р.М. Матвійчук, Я.М. Сидорович, П.М. Мусієнко]. – К.: ФОП Москаленко О. М., 2017. – 64 с.</p> <p>4. Електронне урядування. Інформатизація державного управління : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Ю. Г. Машкаров [та ін.] ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; Харків. регіон. ін-т держ. упр. – Х. : Вид-во ХарРІДУ НАДУ “Магістр”, 2017. 262 с.</p> <p>5. Литвинова Л. В. Менеджмент і маркетинг електронного урядування : навч. посіб. / Л. В. Литвинова. – К. : НАДУ, 2013. – 68 с.</p>	Опрацювання додаткової літератури до теми. Підготувати доповідь та дискусію по питаннях теми 11 год	15-16 тиждень
Разом		32 год. 16 лекцій 16 практичні		88 самостійна робота	
Разом 120					